

وزیر نفت دولت سیزدهم چه رویکردی به میدان‌های

مشترک دارد؟

امید به قدریت نمایی ایران در میدان‌های نفت و گاز

مشعل - حضور وزیر نفت در کمسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی برای ارائه گزارشی درباره برنامه‌ها و اولویت‌های وزارت نفت در توسعه میدان‌های نفت و گاز، افزایش تولید و فروش نفت و تحقق منابع بیش پیشی شده در بودجه اسسال حکایت از رویکرد مهم این وزارتخانه در این مورد دارد. اگر بخواهیم به‌شکلی جزئی تر اهمیت موضوع میدان‌های مشترک نفت و گاز را از منظر وزارت نفت دولت سیزدهم دریابیم، می‌توان آن را در بخش‌های مختلفی از برنامه‌های پیشنهادی جواد اوجی یافت. بر این اساس وزارت نفت بار و کرد جدید آنگونه که موضوع مهم میدان‌های مشترک نفت و گاز را یکی از جاه‌ش‌های بیش روی صنعت نفت می‌داند، برای آن برنامه‌های ویژه‌ای تدابیر کرده است تا سهم از دست رفته ایران از میدان‌های مشترک نفت و گاز تکمیل قابل دسترس باشد و متحقق آن بتواند به قدرت نمایی کشورمان در نمایی این بخش هالمندیوار باشد.

مقصود از منابع مشترک نفت و گاز در سطح کلان، نفت و گازی است که از مرزهای سرزمینی و سیاسی کشور عبور کرده و در مرز کشور دیگری می‌نهد به جارت صادر و این منابع در محدوده مرزهای جغرافیایی بیش از یک کشور قرار دارند و نیز این اساسی مالکیت و حاکمیت آن هم کشور شور را در بر می‌گیرد. نمونه ساده آن میدان گازی پارس جنوبی است که به عنوان بزرگترین منبع گازی جهان است که روی خط مرزی مشترک ایران و قطر در خلیج فارس قرار دارد و یکی از اصلی‌ترین منابع انرژی ایران به شمار می‌رود. مساحت این میدان ۹۷۰۰ کیلومتر مربع است که نزدیک به سه هزار و ۷۰۰ کیلومتر مربع از آن میدان مشترک، در آب‌های سرزمینی ایران و ۶ هزار کیلومتر مربع از آن در آب‌های قطر واقع شده است. پارس جنوبی به عنوان بزرگترین میدان گازی جهان، ۲۰ تریلیون مترمکعب گاز طبیعی (۲۱ درصد از ذخایر گاز دنیا) و حدود ۵۰ میلیارد بشکه معانات گازی را در خود ذخیره کرده است. آنچه نباید از نظر دور داشت آنکه ایران دوسین دارنده مخازن گازی جهان و در جایگاه چهارم دارنده نفت گازی دنیا قرار دارد. گستردگی میدان‌های نفت و گاز در ایران باعث شده تا برخی از این میدان‌ها با کشورهای همسایه مشترک باشد و نمایی از میدان در طرف ایران و نمایی دیگر در طرف کشور، همسایه قرار بگیرد. ایران در تمام سال‌های پس از انقلاب غیر از دوران جنگ، هر سال کشف جدیدی داشته و در این مدت در مجموع ۷۲ میدان مشترک در ۲۶ میدان نفتی و ۲۷ میدان گازی کشف شده که از این میان بیش از نیمی از آن‌ها مشترک و مشترک بوده‌اند. همچنین ایران یا در اختیار داشتن حداقل ۲۸ میدان مشترک، شامل ۱۸ میدان نفتی، چهار میدان گازی و ۶ میدان نفت و گاز با کشورهای همسایه، یکی از معدود کشورهای جهان با این تعداد ساختار مشترک است. از این ۲۸ میدان، ایران با عراق ۱۲ حوزه مشترک، با امارات ۷ هفت مشترک، با قطر و عمان هر کدام ۲ مخزن مشترک و با عربستان، کویت و ترکمنستان هر کدام یک مخزن مشترک دارد و به عبارتی حدود ۵۰ درصد ذخایر گاز طبیعی ایران در مخازن مشترک است؛ از این رو مطالعه و شناخت همه ابعاد سیاسی، فنی، اقتصادی و حقوقی توسعه مخازن مشترک هیدروکربوری با تأکید بر مدیریت سستانتی مخزن از اهمیت و ضرورت برخوردار است. وزیر نفت در برنامه پیشنهادی ارائه شده به مجلس شورای اسلامی با اشاره به عدم تعیین تکلیف توسعه و تولید میدان‌های مشترک نفت و گاز تصریح کرده است: در اس‌های تعیین تکلیف، تکمیل توسعه و تولید حداکثری از میدان‌های مشترک نفتی و گازی مهم در نواحی خشکی و دریایی اقدام موثری صورت نگرفته است و در طی سال ۱۴۰۲ نسبت به فسخ و کان آم‌کن کردن برخی از قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی اقدام شده است که به عنوان مثال به فسخ قرارداد خارجی توسعه میدان مشترک آزادگان جنوبی و کان آم‌کن نمودن قرارداد داخلی توسعه فاز ۱۱ میدان مشترک پارس جنوبی و فرورد آ می‌توان اشاره کرد. بنابراین عدم تکمیل توسعه و تولید حداکثری از میدان‌های مشترک نفتی و گازی

و جی چه برنامه‌ای دارد؟

از جمله میدان آزادگان جنوبی، فازهای دوم و سوم میدان بادآور، فاز دوم میدان‌های باران شمالی و جنوبی و میدان ارنه در منطقه غرب کارون در استان خوزستان و نیز میدان نفتی آستندهار در خلیج فارس و نیز طرح‌های نگهداشت توان تولید سایر میدان‌های مشترک از اهم تلاش‌های اساسی وزارت نفت است که می‌بایست جهت تعیین تکلیف آنها اقدام‌های موثری انجام داد.

در فرصل اکتشاف، توسعه، حفظ و نگهداشت تولید (نفت، گاز و معانات) با اولویت میدان مشترک برنامه جواد اوجی برنامه‌هایی همچون تعیین تکلیف اکتشاف، توسعه، تولید و نگهداشت توان تولید از میدان‌های مشترک نفتی و گازی اعم از توسعه ناقصه و قدیمی در نواحی خشکی و دریا، ایجاد بستر مناسب و ارائه مشوق‌های لازم جهت جذب سرمایه و تأمین مالی توسعه و تولید از میدان‌های مشترک، رفع و اصلاح رویه‌های موجود مانند اصلاح نوع قراردادها و شیوه مناقصات جهت بهبود وضعیت توسعه و افزایش نگهداشت توان تولید با اولویت میدان‌های مشترک، تکمیل توسعه میدان گازی پارس جنوبی، اجرای برنامه‌های گسترده نگهداشت توان تولید میدان‌های پارس جنوبی و تعیین تکلیف فشار انقباضی این میدان، بهینه طرح جامع به همراه پیشبینی منابع عالی مورد نیاز به منظور بازسازی و نوسازی تأسیسات تولید نفت و گاز مورد اشاره فر گرفته است.

همچنین در این برنامه با عنوان برنامه وزارت نفت، خط مقدم جنگ اقتصادی به موضوعاتی همچون تلاش و بگیری جهت سیاست و ارتقای ضرب باز باقیات میدان‌های مشترک کشور مینتزی بر اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و طرح‌های بهینه‌سازی تولید و استفاده از روش‌های نوین از داده داشت، تعیین تکلیف گازهای متعلق و کاهش و حذف گازموری با به کارگیری روش‌های جدید فنی، مالی و قراردادی، اجرای گسترده برنامه‌های نگهداشت توان تولید میدان‌های گازی، تجهیز میدانی میدانات مواد نفتی و گازی به تجهیزات اندازه‌گیری دقیق (مترینگ جاری) اشاره شده است. افزون بر آن اوجی در فرصل دیگری با عنوان سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، میدان‌های مشترک نفت و گاز را مورد اشاره قرار داده و به افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور، به منظور ارتقای گازی پارس جنوبی نفت و گاز و با تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، به ویژه در میدان‌های مشترک اشاره کرده است.

در این میان نباید از سفرهای اخیر جواد اوجی به میدان‌های مشترک نفت و گاز در مدت کوتاه یک ماهه غافل بود. تا این سفر اهمیت رویکرد وزارتخانه خود به این بخش‌ها را تأمین کند و افزون بر آن اعلام کند، اقدامی دارد از ظرفیت سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به‌منظور توسعه میدان‌ها با اولویت میدان‌های مشترک نفت و گاز استفاده کند.